

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/231356,Komunikat-w-sprawie-prac-poszukiwawczych-na-cmentarzu-w-Te-rebeli-pow-Biala-Podla.html>
27.02.2026, 15:32

Komunikat w sprawie prac poszukiwawczych na cmentarzu w Terebeli, pow. Biała Podlaska

08.10.2025

W dniach 2-3 października 2025 r. zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN przeprowadził prace poszukiwawcze na cmentarzu unickim w Terebeli koło Białej Podlaskiej. Celem podjętych działań było odnalezienie szczątków dwóch żołnierzy i współpracowników oddziału ppor. Roberta Domańskiego „Floriana” z Obwodu AK-ROAK Biała Podlaska.

W nocy z 21 na 22 czerwca 1945 r. członkowie placówki AK-ROAK w Terebeli zorganizowali w remizie strażackiej zabawę taneczną, w której uczestniczyli m.in. lokalni konspiratorzy oraz podkomendni „Floriana”. Tuż po północy do wsi przybyła grupa operacyjna PUBP i KP MO z Białej Podlaskiej. Budynek remizy został otoczony, do środka weszło trzech milicjantów, by wylegitymować uczestników zabawy. Wówczas doszło do wymiany ognia. W jej trakcie poległo dwóch konspiratorów, przy czym jeden z nich został zabity w czasie próby przebicia się przez pierścień oblawy. Śmiertelne rany odniósł także funkcjonariusz MO. Ponadto grupa operacyjna zatrzymała osiem osób i zdobyła kilka jednostek broni. Rankiem do wsi ściągnięto wojsko i urządzono komunistyczny wiec, na który spędzono wszystkich mieszkańców Terebeli.

Funkcjonariusze UB i MO pozostawili ciała ofiar na miejscu zdarzenia. Mieszkańcy pogrzebali je pośpiesznie, bez trumien, na nieczynnym cmentarzu unickim w Terebeli. Jeden z konspiratorów został rozpoznany przez miejscowych, o czym wspominał po latach uczestnik pochówku: „Byłem na cmentarzu [...] kiedy już go do ziemi zakopywali. Legł tam jako bezimienny. Trumny brakowało, nie było komu jej kupić, trzeba było mieć za co kupić, a nikt nie chciał pieniędzy wyłożyć. Zabity był dlatego zawinięty w zgrzebną płachtę. Na twarzy jego ciała położyłem papę, licząc, że kiedyś może ktoś zechce go odkopać [...]. Obok siebie, między dwiema rozłożystymi sosnami, wyrosły dwie świeże mogiły. Ludzie dobrego serca wbili w grunt małe krzyże. Oba takie same. Ciał jednak nikt nie ekshumował”.

Prace poszukiwawcze przeprowadzono tuż przy ogrodzeniu cmentarnym, w miejscu, gdzie znajdowały się dwa niewielkie kopczyki ziemne opatrzone bezimiennymi krzyżami. W trakcie badań założono wykop szerokopłaszczyznowy o rozmiarach 5 x 3 m. Na głębokości 70-80 cm, ujawniono szczątki dwóch mężczyzn, spoczywające w oddzielnych jamach grobowych. Znajdowały się one poza obszarem symbolicznego upamiętnienia, na lewo i na prawo od usypanych kopczyków ziemnych. Szczątki były pogrzebane bez trumien. Na jednym ze szkieletów odnaleziono pozostałości papy, co pokrywa się z relacją o pochówku.

Podczas wstępnych oględzin ustalono, że wiek ofiar oscylował w przedziale 25-40 lat. U jednej z nich, w obrębie czaszki i kończyny górnej, ujawniono ślady mogące wskazywać na obrażenia postrzałowe. Jednak w celu ich potwierdzenia lub wykluczenia konieczne są dalsze badania.

Przy ujawnionych szkieletach odnaleziono pojedyncze artefakty: dwa medaliki, pozostałości skórzanego pasa z klamrą i zapięciem.

Szczątki zabezpieczono i przekazano do dalszych badań.

Serdeczne dziękujemy Arkadiuszowi Maziejukowi, historykowi-regionaliście, który podzielił się z nami wynikami swoich ustaleń oraz wspierał nasz zespół na każdym etapie podejmowanych działań. Osobne podziękowania składamy na ręce ks. Wojciecha Majewskiego, proboszcza parafii rzymskokatolickiej pw. Świętego Ojca Pio w Rakowiskach, zarządcy cmentarza unickiego w Terebeli.

Artur Piekarz, OBPII IPN w Lublinie

Fot. Łukasz Pasztaleniec, OBPII w Lublinie; Jacek Milczarski, BPiI

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN